

gerecruteerd met de bedoeling hen naar Sumatra te zenden waar zij in eerste instantie zouden moeten trachten, clandestiene rubbertransporten naar Ceylon te organiseren – de Geallieerde oorlogvoering had namelijk in die fase van de Tweede Wereldoorlog een groot tekort aan rubber.

Het lijkt ons zinvol, eerst een algemeen beeld te geven van de organisatie en de plannen van *SOE* in het *Indian War Theatre* dat, zoals in ons vorige deel in hoofdstuk 1 ('Hoe Japan de oorlog verloor') vermeld, in september '43 *South-East Asia Command* werd onder admiraal Lord Louis Mountbatten.

*SOE*, de *Special Operations Executive*, zond in de zomer van '41 de eerste missie naar Zuidoost-Azië: een naar Singapore. Ze vond daar geen steun. Geheim werk in Thailand werd door de Britse ambassadeur aldaar verboden en op Malakka kreeg de missie maandenlang geen verlof, Chinezen en Maleiers op te leiden voor sabotage in eventueel door Japan te bezetten gebieden. Na Pearl Harbor was het in de chaos die zich op Malakka ging aftekenen, voor deze en dergelijke voorbereidingen te laat – die eerste missie had niets kunnen bereiken. De tweede, de *Indian Mission* van *SOE*, nam het werk opnieuw ter hand. Hoofd van die missie was een Engelse zakenman, Colin Mackenzie, directeur van een grote Engelse spinnerij, die een persoonlijk vriend was van de *Vice-Roy* van Brits-Indië. Hij vestigde zijn hoofdkwartier te Meerut, niet ver van Delhi, en daar is dat hoofdkwartier tot december '44 gebleven, toen het naar Ceylon werd verplaatst. Zijn *SOE*-dienst heeft verschillende schuilnamen gehad, als laatste, van maart '44 af, '*Force 136*' (wij vermeldden die naam al in ons vorige deel) – wij zullen nu van '*SOE*' blijven spreken.

Oorspronkelijk was het de bedoeling dat Mackenzie van Delhi uit operaties zou gaan voorbereiden in gebieden van welke het van de herfst van '41 af mogelijk werd geacht dat zij wellicht door de *Wehrmacht* zouden worden bezet: Iran, Afghanistan en het zuiden van Aziatisch Rusland, maar toen eenmaal bleek dat de *Wehrmacht* niet verder kwam dan Stalingrad, kon Mackenzie zijn aandacht op Zuidoost-Azië concentreren. *SOE* kreeg daar zes z.g. *Country Sections* voor het geheime werk respectievelijk in Birma, Thailand, Frans-Indo-China, Malakka (en Singapore), de Andamanen en Nicobaren en Nederlands-Indië (in feite: Sumatra en de daarbij liggende kleinere eilanden) – de eerste drie *Sections* vormden *Group A* met een basis in Calcutta, de tweede drie *Group B* met een basis op Ceylon. Hoofd van *Group B* was een Britse officier, *Lieutenant-Colonel* Christopher Hudson. Daarnaast had *SOE* een sub-missie in Bombay, waar arriverende potentiële geheime agenten (zoals de bedevaartgangers uit Mekka) werden opgevangen, en een in Tsjoenking voor